

LEVE HELE LIVET – KARTLEGGINGSSKJEMA FOR VESTFOLD OG TELEMAR HØSTEN 2019

Regjeringen la 4. mai 2018 fram Meld. St. 15 (2017-2018) Leve hele livet – en kvalitetsreform for eldre. Meldingen ble behandlet og vedtatt i Stortinget 20. november 2018. Reformen retter seg mot eldre over 65 år og legger opp til at de skal få brukt ressursene sine og dekket behovene sine i de ulike fasene av alderdommen i et mer aldersvennlig samfunn der de kan leve gode liv og delta i fellesskapet. Innsatsområdene er:

1. Et aldersvennlig Norge
2. Aktivitet og fellesskap
3. Mat og måltider
4. Helsehjelp
5. Sammenheng og overgang i tjenestene

Under hvert av innsatsområde er det fem konkrete og utprøvde løsninger, til sammen 25. Disse løsningene bygger på hva eldre, pårørende, politikere, interesseorganisasjoner, ledere, ansatte, frivillige og forskere har sett fungere i praksis. Reformen pålegger ikke kommunene nye plikter eller forordninger, men peker på områder som er viktig for kvalitet i tjenesten ved å trekke frem gode eksempler.

Kartleggingen skal gi oversikt over gjennomført og pågående arbeid innenfor innsatsområdene, for å vurdere hvilke områder det kan være aktuelt for kommunen å vektlegge i oppfølging av reformen. Kommunen gjør en vurdering av hvilke nye tiltak som eventuelt planlegges iverksatt, og hvordan temaene skal følges opp videre etter dialogmøtet. Det utfylte kartleggingsskjemaet er kommunes eie, men vi ønsker en kopi for å kunne følge utvikling av reformens satsningsområder.

Lykke til med kartleggingen!

Med hilsen det regionale støtteapparatet i Vestfold og Telemark

Et aldersvennlig Norge s. 69-77

<p>Nasjonalt program for aldersvennlig Norge har disse hovedelementene:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Planlegge egen alderdom</i> • <i>Eldrestyrt planlegging</i> • <i>Nasjonalt nettverk</i> • <i>Partnerskap på tvers av sektorer</i> • <i>Seniorressursen</i>	<p> Meld. St. 15 (2017–2018) Melding til Stortinget</p> <hr/> <p>Leve hele livet En kvalitetsreform for eldre</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Hvordan arbeider kommunen i dag med å få et mer aldersvennlig samfunn? • Hvem er aktuelle å involvere i et slikt arbeid lokalt? • Er dette beskrevet i kommunens planverk? • Eldrerådets involvering? • Hvilke arenaer kan brukes for å sette dette på dagsorden sammen med innbyggere i kommunen?
--	---	--

Gjennomførte tiltak:

- Vi har etablert brukerråd ved Vinje Sjukeheim – rådet har møte minimum 2 ganger per år
- Ved Norheimstunet nyttar ein lokala til møte for ulike lag og organisasjonar
- Dei nyare omsorgsbustadfellesskapa i kommunen er universelt utforma (Bruli, Svingen)

Pågående tiltak:

- Kommunestyret vedtok kommunedelplan helse og omsorg hausten 2017 – areal er eit av tema omtalt i planen
- Kommunen bygger gang- og sykkelveggar – tiltak som bidreg til auka tryggleik for innbyggjarar i alle aldrar.

Planlagte tiltak:

Det er nytt OVU (Oppvekst og velferdsutval) frå 2019: OVUreiser på synfaring til dei ulike tenestestadene i kommunen.

Arbeide fram bustadsosial plan:

- Sette sammen tverrsektoriell og tverrfagleg arbeidsgruppe, der plankompetanse er sentral del
- I planarbeidet vil tema som
- sentrumsnære bustader
- utforming av framtidens bustader
- Omsorgsbustader
- Tilskotsordningar
- Arbeide mot private for å stimulere til privat utbygging

Aktivitet og fellesskap s. 79- 102

Gode øyeblikk

Eldre bør få tilbud om minst en times aktivitet daglig med bakgrunn i egne interesser, ønsker og behov. Aktiviteten skal gi gode opplevelser og øyeblikk i hverdagen og stimulere sanser og minner, bevegelse og deltakelse i sosialt fellesskap.

Tro og liv

Helse- og omsorgstjenestene sørger for at den enkeltes tro- og livssynsutøvelse og behov for samtaler om eksistensielle spørsmål blir ivaretatt.

Generasjonsmøter

Det er etablert møteplasser mellom unge og eldre i dagliglivet, organisert aktivitet og virksomhet på tvers av generasjonene.

Samfunnskontakt

Helse- og omsorgstjenestene bør opprette en funksjon som samfunnskontakt. En samfunnskontakt er bindeledd og koordinator mot nærmiljø, familie og pårørende, frivillige, næringsliv, organisasjoner, institusjoner i lokalsamfunnet.

Sambruk og samlokalisering i nærmiljøet

Sykehjem og omsorgsboliger bør bygges slik at de blir en integrert del av lokalmiljøet, gjerne med felles møteplasser og naboskap på tvers av generasjoner og funksjoner.

Gjennomførte og pågående tiltak:

- Ved sjukeheimen:
  - Motiveview sykkel er kjøpt inn og tatt i bruk. Organisert trim med fysioterapeut x 1 pr veke.
  - «Stille rom» (med Bibel og Koranen) er innreia.
  - Årleg nyttårsfest og sommar/ grillfest i samarbeid med Vinje kjøkendrift.
  - Babysong på sjukeheimen med ujamne mellomrom.
  - Trekkspelmusikk (her og på begge omsorgsenter) ved Kultureininga kvar veke.
  - Andakt og tilbod om samtale (også på omsorgssenter).
- Ved Norheimstunet (og Rauland omsorgsenter):
  - Aktivitetsrom med bingo, veving.
  - Fredagsmiddag opent for bygda (Flexirute transporterer)
- Friskliv:
- Vekentleg seniortrim i Åmot, Rauland og Edland: fysisk aktivitet og sosial møteplass
- 2 seniordagar x pr år og 4 historiske (sommar-) vandringar i samarbeid med frivillige
- Kurs i fallførebygging

- Tiltak i regi av frivillighetssentralen: bokkasse, demensven mv

Planlagte tiltak og nye idear:

- Sjukeheimen ynskjer å få areal som gir høve til sambruk; kunne invitere bygdefolk inn til aktivitetar som sjakk, bridgeklubb, dans, barneteater og gje organisasjonar og lag møteplass.
- Samlokalisert dagsenter(psykiatri/ eldre/ personar med demens) med opne og skjerma areal etter brukergruppene sine behov, nær der det ordinære kulturlivet føregår (jfr «innbyggartorg» i m.a. Asker kommune).
- Potensiale for meir samarbeid med frivilligsentralen?
- Barnehage og skule inn på sjukeheim omsorgsenter?
- Eldre inn i barnehage og skule?
- «Samfunnskontakt» ved koordinering- og tildelingskontoret?
- Grøn omsorg?

Mat og måltider s. 103-118

Det gode måltidet

Eldre får næringsrik mat som ser god ut, lukter og smaker godt. Sosiale måltidsfellesskap for dem som ønsker det.

Måltidstider

Eldre med behov for mat- og ernæringsbistand skal få tilbud som tilpasses deres egen måltidsrytme. Måltidene bør fordeles jevnt utover dagen og kvelden og det bør ikke være mer enn 11 timer mellom kveldsmat og frokost.

Valgfrihet og variasjon

Den enkelte får mulighet til å ivareta egne mattradisjoner og spisevaner når det gjelder meny, tidspunkt for måltider og hvem de vil spise sammen med.

Systematisk ernæringsarbeid

Den enkeltes behov for å unngå under- og feilernæring følges opp.

Kjøkken og kompetanse lokalt

Alle kommuner har matfaglig kompetanse i helse- og omsorgssektoren.

Gjennomførte og pågående tiltak:

- Sjukeheimen har gjennom fleire prosjekt etablert rutinar og ein kultur for å legge til rette for gode måltid, både ernæringsmessig og sosialt. Systematisk ernæringskartlegging er innført, 5 måltid pr døgn og nattfaste < 11 timar. Kjøkenvertane har ei sentral rolle.
- I heimetenestene gjennomførast individuell ernæringskartlegging x 2 pr år.
- Ernæring er eit av fleire tema på seniordagar i regi av Frisklivssentralen.
- Ved Bruli er det fokus på måltidet (ernæring og sosialt fellesskap)

Planlagte tiltak og nye idear:

- Ynskje frå sjukeheimen om areal til ein kafe/kantine som kan vere open for alle.
- Kan frivillige få ansvar for ombringing av mat til heimebuande kombinert med å vere måltids/ besøks-ven?
- Psykisk helse/ rus ynskjer å styrke kompetanse om ernæring for å kvalitetssikre mat som vert servert på dagsenter!

Helsehjelp s. 121-142

Hverdagsmestring

Eldre får mulighet til å være mest mulig selvhjulpne, også når de mottar helse- og omsorgstjenester. De får vurdert behov og potensiale for rehabilitering og egenomsorg.

Proaktive tjenester

Tjenestene oppsøker aktivt innbyggere som ikke selv oppsøker helsetjenester.

Målrettet bruk av fysisk trening

Eldre får tilbud om trening og fysisk aktivitet som forebyggende, behandlende og rehabiliterende tiltak.

Miljøbehandling

Eldre får tilbud om miljøbehandling som kan øke velvære og mestring og dempe angst og uro.

Systematisk kartlegging og oppfølging

Tegn på utvikling av sykdom, funksjonstap eller problemer fanges opp for å komme tidlig i gang med riktige tiltak.

Gjennomførte og pågående tiltak:

- Ved Sjukeheimen- Korttid er tverrfagleg rehabiliteringsmøte implementert.
- Ved Sjukeheimen- Langtid og i heimetenesene deltek fysio/ ergo-tenestene på kardex-møta.
- Det er etablert dagtilbod for demente på Rauland (Falkeriset) og i Åmot (Grannestoga)
- Friskliv arrangerr lærings-og meistringskurs i samarbeid med m.a. kols/diabetes-koordinator.
- Seniortrim (fallførebygging).
- Dagtilbod for heimebuande demente.
- Aktivitetsven for demente (frivillige) administert av VHO i samarbeid med frivilligkoordinator.
- Systematisk årleg sjekk av tannhelse med tannpleiar+ undervising for pleiepersonalet.

Planlagte tiltak og nye idear:

- Proaktive tenester:
  - Eit team som har som oppgåve å gjennomføre førebyggande helsesamtale ved utskriving frå Korttid/ KAD?

- Førebyggjande heimebesøk med helsesamtale som inkluderer kartlegging av alkohol/ rus og mental helse?
- Helsestasjon for eldre?.
- Iverksette eksisterande plan for kvardagsmeistring/ re.habilitering!
- Akuttkjedeprosjektet!
- Sjukeheimen-langtid ynskjer meir individuelt tilpassa fysioterapi og rettleiing for personalet.
- Implementere tiltak frå prosjektet «Syngande eldreinstitusjonar»!
- Ta i bruk elektronisk medisineringsstøtte i heimetenester og psykisk helse/ rus!

Sammenheng i tjenestene s. 145-161

Den enkeltes behov

Kommunen har fokus på hva som er viktig for den enkelte.

Avlastning og støtte til pårørende

Kommunen har mer fleksible avlastningstilbud, informasjon og dialog, pårørendeskoler og samtalegrupper.

Færre å forholde seg til og økt kontinuitet

Den enkelte får primærkontakt, færre ansatte og hjelpen kommer til avtalt tid.

Mykere overganger mellom eget hjem og sykehjem

Bedre pasientforløp.

Planlagte overganger mellom kommuner og sykehus

Tjenestene tilstreber tidlig planlegging og saksbehandling for utskriving, gjensidig kompetanseoverføring.

Gjennomførte og pågående tiltak:

- Primærkontaktordning, tiltaksplanar, pårørandesamtalar, kardexmøte.
- Legevisitt.
- Samarbeid med palliativt team.
- Dialyseavdeling i samarbeid med STHF.
- Metodebok rehabilitering.
- PLO meldingar
- Brukarstyring og oppfølgingsteam – psykisk hele og rus.
- Fastlegeordning/ legevakt.
- Prosjektet «pasienten sin eigen rehabiliteringsprosess er gjennomført» , men ikkje alle prosedyrer er implementert

→

Planlagte tiltak og nye idear!:

- Demenskoordinator (stilling er utlyst)!
- Vikarbank med fagpersonar!
- Pasientoppfølging via telekommunikasjon!
- Betre system for legemiddelgjennomgang!
- Pakkeforløp!
- Vegleiing/ kompetanseheving på tvers av avdelingane? Tema:
  - Brukarinvolvering!

- Meistringsfokus!
- Førebygging!
- →Implementere rutiner for gode rehabiliteringsforløp!

